

paatænkte Anlæg, idet man har ment, at den Olie, man producerede, vilde være lettere sælgelig baade her i Landet og i Udlandet, dersom den forelaa i uraffineret Stand. Man har støttet denne Betragtning paa indhentede Udtalelser navnlig fra Hærdefabrikkerne, som jo er dem, der skulde anvende Olien, og som af tekniske Grunde ønsker sely at raffinere Olien efter den Metode, som de enkelte Fabrikker anser for heldigst. Ved Siden af disse tekniske Betæneligheder, som ikke i Folketingsudvalget vandt nogen Tilslutning, og som derfor heller ikke førte til noget Ændringsforslag fra vort Partis Side, er der indenfor det konservative Folkeparti en vis Mistvivl, som ikke gælder specielt i dette Tilfælde, men som kan siges at gælde i al Almindelighed overfor Statsforetagender paa industrielle og kommercielle Omraader. Imidlertid mener man paa den anden Side ogsaa fra vor Side, at det er af ganske afgørende Betydning at gøre noget positivt for at ophjælpe en Udnyttelse af de grønlandske Kolonier, og vi vil meget gerne være med i dette Arbejde. Og da der nu her viser sig en Lejlighed dertil, har man ment at burde overvinde baade almindelige og mere tekniske Betæneligheder. Vi er derfor fra vor Side villige til at anbefale det foreliggende Lovforslag til uforandret Vedtagelse.

Brandes: Naar man fra alle Sider anbefaler dette Lovforslag, bør man dog samtidig være klar over, at hvad der her foreslaas, er et Forsøg, og at man ikke har nogen Sikkerhed for, at dette Forsøg vil lykkes. For det første skal der paa Grønland foretages en vis Tilberedning af Produkterne, Nedsaltning og lignende. Hvorvidt Grønlænderne vil være i Stand dertil, om de vil føle nogen Tilbøjelighed til at udføre dette Arbejde, kan man paa Forhaand ikke vide, man maa haabe det. Man maa dertil føje, som ogsaa den ærede sidste Taler bemærkede, at der er al Grund til at gavne den grønlandske Befolkning i den Udstrækning, vi er i Stand dertil, og at føre denne Befolkning ind paa nye Erhvervsmuligheder er naturligvis at tilføre den varig Nytte. Men dernæst maa man være klar over, at naar man anlægger denne Fabrik, er det rent finansielle Udbytte af den ingenlunde sikret. Jeg hørte nok, at det ærede Medlem (L. Knudsen), som talte paa Socialdemokraternes Vegne, mente, at en særlig Grund til at anbefale Lovforslaget var, at det vilde blive af ikke ringe finan-

siel Betydning for Staten. Jeg nærer nogen Tvivl derom, for det første fordi jeg ikke er sikker paa, at saadanne Statsforetagender altid drives paa den mest økonomiske Maade, og for det andet, fordi den finansielle Betydning af Fremstillingen af Olie i høj Grad beror paa, hvilke Priser Olien vil kunne udbringes til, og til hvilken Pris man har Arbejdskraften. Ikke desto mindre er der vel ikke fra nogen Side Tvivl om, at man bør gaa til Genemførelsen af Lovforslaget og ogsaa gennemføre det hurtigt her i Tinget.

Jeg har kun eet Spørgsmaal at rette til den højtærede Minister. Paa Side 4 i det oprindelige Lovforslag findes en Oversigt over Lønningerne, som skal betales ved denne Fabrik. Det er Lønninger, som beløber sig til omtrent 100 000 Kr. Hvis jeg ikke tager meget fejl, er Beløbet til Lønninger opgjort for adskillige Aar tilbage. Jeg kender nemlig dette Lovforslag, om jeg saa maa sige, fra en tidligere Tilværelse, idet det har været gjort til Genstand for Behandling i et andet Ministerium end det nuværende. Det forekommer mig, at det er de samme Lønninger, som den Gang var paa Tale, der nu opføres. Jeg er imidlertid ikke sikker derpaa og vil gerne spørge den højtærede Minister. Han ved maaske ikke Besked just med dette Punkt, men jeg kræver ikke Svar nu. Hvad er det for Lønninger, der er Tale om? Er det Tjenestemandslønninger? Er det altsaa saaledes, at naar denne Fabrik er opført, vil der komme et Tillæg til Tjenestemandslønningsloven angaaende Tjenestemændene paa Fabrikken? Og hvad er det saa for Lønninger, man har tænkt sig? Skal de bringes i Overensstemmelse med Tjenestemandslønningslovens Fordringer eller almindelige System? Og endelig: hvis det ikke er Lønninger — jeg mener dermed Lønninger, som giver Pension —, der her er Tale om, men det blot er Honorarer, vil der altsaa efter de nuværende Forhold komme et vist Procenttillæg til disse Honorarer, som jeg ikke kan tro er medregnet i Beløbet. Det er kun dette Punkt, jeg vil bede den højtærede Minister have Opmærksomheden henvendt paa. Heldigt vilde det vistnok være, om vi, hvis det er muligt, ikke fik flere Tjenestemænd, end vi har. I alt Fald er der maaske her en Mulighed for ikke at ansætte saadanne Tjenestemænd, fordi selve Fabrikken Fremtid ikke er ganske givet.

Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til hurtig Fremme.